

До
Господин Ректора на ТУ– София и
Председател на Академичния съвет
Проф. д-р инж. Марин Христов
Т У К
Копие:
Главен Секретар
Зам.-ректор по АС и К
Председател на УС на СПСТУ

Относно: разглеждане на заповед вх. № 07 от 04.01.2012 година на Ректора на Техническия университет - София (ТУС) и придружаващата я „Декларация за неразпространение на служебна тайна” относно задълженията на работника/служителя при изпълнение на работата по чл. 126, ал. 1, т. 9 от Кодекса на труда (КТ) и опазването на служебна тайна; разглеждане на Възражение срещу публикуваната на сайта на Техническия университет – София „Декларация за неразпространение на служебна тайна” от Синдикат на преподаватели и служители в Техническия университет – София с вх. № 21-00-23 от 17.01.2012 година.

Уважаеми Господин Ректор,

На заседанието си на **23.01.2012** год. (Протокол № **263-2**), Контролният съвет направи:

1. Разглеждане на **Заповед** вх. № **07 от 04.01.2012** година на Ректора на Техническия университет - София (ТУС) и придружаващата я **Декларация за неразпространение на служебна тайна** относно задълженията на работника/служителя при изпълнение на работата по **чл. 126, ал. 1, т. 9** от Кодекса на труда (КТ) и опазването на служебна тайна.

Разглеждане на **Възражение** срещу публикуваната на сайта на Техническия университет – София **Декларация за неразпространение на служебна тайна** от Синдикат на преподаватели и служители в Техническия университет – София с вх. № **21-00-23** от **17.01.2012** година.

Контролният съвет констатира:

1. Контролният съвет приема за разглеждане въз основа на правомощията му в съответствие **чл. 12, ал. 1** от Правилника за устройство и дейността на Контролния съвет (ПУД на ТУС) на материалите по **Заповед** вх. № **07 от 04.01.2012** година на Ректора на ТУС, като ги обединява с Възражение вх. № 21-00-23 от 17.01.2012 година.
2. Състава на заповед вх. № **07 от 04.01.2012** година на Ректора на ТУС включва две отделни части:
  - а) **задълженията** на работника или служителя при изпълнение на работата по **чл. 126, т. 9** от Кодекса на труда (КТ);
  - б) **служебната тайна**, намираща се в пряко отношение с т.нар. **класифицирана информация**, която от своя страна може да представлява държавна или служебна тайна; редът за работа с държавна или служебна тайна се определя със закон - Закона за класифицираната информация (ЗКИ).
3. Заповедта на Ректора на ТУС не се придружава от материали, които определят приложното поле на **служебната тайна** - няма списък на факти, документи и др., които представляват служебна тайна по ЗКИ. Още повече, не е известно Техническият университет - София да има практика по ЗКИ.
4. Известен е **Списък на категориите сведения**, обявени от различни нормативни актове за **служебна тайна**:
  - следствена тайна;
  - тайна по закона за съдебната власт (съдийската тайна на съвещанието) - **чл.136.(2)**;
  - тайна по закона за държавния служител - служебна тайна - **чл. 25**;
  - тайна по закона за обществените поръчки - **чл. 9, т. 4** - гарантиране опазването на търговската тайна на кандидатите за обществени поръчки и техните предложения; **чл. 38, ал. 2** - **служебна тайна**;
  - тайна по закона за подземните богатства - **чл. 92**.

- контролните органи са длъжни да опазват **служебната, производствената и търговската тайна**, да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване, както и да не използват информацията от проверката извън нейното предназначение;
- тайна по закона за лечебните растения - **чл. 76**: информация, представляваща **търговска или фирмена тайна**;
- тайна по закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти - **Чл. 28, ал. 2: производствена или търговска тайна**;
- тайна по закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие и със стоки и технологии с възможна двойна употреба - **чл.19, ал. 4**;
- тайна по закона за кадастъра и имотния регистър - **чл. 20**;
- **тайна по кодекса на труда** (служебната информация на контролните органи)- **чл. 403**;
- тайна по закона за автомобилните превози (служебната информация, предоставена от превозвачите на главна дирекция "Автомобилна администрация") - **чл.3, ал. 3**;
- тайна по закона за далекосъобщенията (тайна на далекосъобщенията и съобщенията) - **чл. 5**;
- тайна по закона за енергетиката и енергийната ефективност - **чл. 142, ал. 3**;
- тайна по закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта (тайна на контролните органи за служебната информация и източниците си на информация за нарушения) - **чл. 105 (3)**;
- тайна по закона за защита на потребителите и за правилата за търговия (информация относно извършвани проверки по закона) - **чл. 76, т.5**;
- тайна по закона за митниците (инструкцията определя фактите и сведенията, съставляващи митническа тайна) - **чл. 17, т. 5**;
- тайна по закона за отбраната и въоръжените сили (действия вътрешен списък на фактите и сведенията) - допълнителни разпоредби & 1 т.12;
- тайна по закона за патентите (тайната на патентната заявка) - чл. 83, ал. 3;
- тайна по закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия (МС определя и засекретява етапи и документи по прив. сделки) - допълнителни разпоредби &11;
- тайна по закона за публично прилагане на ценни книжа (факти и обстоятелства, засягащи наличностите и операциите по сметките за ценни книжа) - **чл. 71, ал. 2**;
- тайна по закона за радиото и телевизията (информация относно източниците на информация) - **чл.10, ал. 1, т. 3**;
- тайна по закона за статистиката - **чл. 22**;
- тайна по закона за сметната палата (информация относно проверките) -чл. 4, ал. 2;
- тайна по закона за държавен и финансов контрол (служебната информация относно проверяваните обекти) - чл. 3,т. 4;
- тайна по данъчно процесуалният кодекс;
- тайна по закона за корпоративното подоходно облагане - **чл. 69**;
- тайна по закона за облагане доходите на физическите лица - **чл. 60**;
- банкова тайна -закона за БНБ;
- тайна по закона за банките - банкова тайна - глава девета - **чл. 52**;
- тайна по валутния закон (служебната информация относно валутни сделки);
- служебна информация по закона за достъп до обществена информация - **чл. 13, ал. 2**;
- лекарска тайна - закон за лечебните заведения;
- тайна по осигурителният кодекс (личната информация за осигурените);
- тайна по закона за бежанците (личната информация за бежанците);
- тайна по закона за достъп до документите на бившата държавна сигурност;
- тайна относно самоличността на служителите за борба с тероризма и техните семейства - закон за МВР;
- тайна относно самоличността на доброволните сътрудници на МВР - закон за МВР;
- тайна по закона за народното здраве (тайната на болния);
- тайна по закона за социалното подпомагане (тайна относно личността на подпомаганя и размера на помощта);
- тайна по кодекса на професионалната етика -лекарска тайна Раздел IV, от **чл. 51 до чл. 55**;

- тайна по закона за допълнително доброволно пенсионно осигуряване - тайната на сведенията и данните на дружествата за допълнително социално осигуряване и на банките-депозитари: **чл. 36, ал.2**;
- тайна по закона за закрила на детето - **чл. 16**: сведения, в административни или съдебни производства, засягащи детето;
- тайна по закона за пощенските услуги - тайна на кореспонденцията.

4. При изпълнение на работата, за която се е уговорил, работникът/служителят **е длъжен**:

да бъде лоялен към работодателя, като **не злоупотребява** с неговото доверие и **не разпространява** поверителни за него сведения, както и да **пази** доброто име на предприятието (**чл. 126, т. 9** от КТ).

В КТ няма легално определение за понятието "лоялен". Според Български търговен речник (изд. на БАН, 1993г., стр. 404) **лоялен** означава почтен, добросъвестен към някого, в случая към Работодателя.

Тук трябва да се знае и че според **§ 1, т. 1** от Допълнителните разпоредби (ДР) на КТ "работодател" е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение. Това означава, че Работодател може да бъде всеки един от посочените в §1, т. 1 от ДР на КТ, а не физическото лице, което непосредствено управлява и представлява работодателя - т.е. ректора.

По своята същност **задължението за лоялност** има **морален характер**. Това задължение обаче пряко е свързано с:

1. Злоупотребата с доверието на работодателя;
2. Разпространяването на поверителни за него сведения;
3. Пазене на доброто име на предприятието.

Злоупотребата с доверието се изразява в деяния, чрез които работникът/служителят се е възползвал от предоставените му права, т.е. от служебното си положение, от достъпа до машини и съоръжения, служебна информация, други основни средства на работодателя, за да извлече за себе си или за други лица, ползи и изгоди, които поначало не следва да получи. За злоупотреба с доверието на работодателя се налага дисциплинарно наказание, включително и дисциплинарно уволнение по **чл. 190, т. 4** от КТ.

Разпространяването на поверителни за работодателя сведения се изразява в съобщаване, оповестяване и т.н. на поначало поверителна за работника/служителя информация. Това е информация, която му е доверена по силата на служебното му положение и той я е приел със задължението да я опазва и да не я разпространява пред трети лица. Кои факти и сведения са поверителна информация определя работодателят чрез негов вътрешен акт, по пътя на договора и т.н. Дадена информация може да е определяна като поверителна и чрез нормативен или административен акт. Във всички случаи работникът/служителят трябва да знае, че дадената информация е закрита за трети лица. За разпространяване на поверителни за работодателя сведения се налага дисциплинарно наказание, включително и дисциплинарно уволнение по **чл. 190, т. 4** от КТ.

Пазенето на доброто име на предприятието - за съжаление в закона не се съдържа определение за "добро име" на предприятието. Според нас става дума за репутацията, имиджа, популярността, с която се ползва предприятието, фирмата и т.н в обществото пред трети лица. Отделен въпрос е как да разберем дали дадено предприятие има добро име или не, как да измерим това добро име. В тази връзка, ако работодателят няма добро име очевидно не може да се изисква да бъде пазено нещо, което не съществува.

Ако такова деяние е установено по безспорен начин, то тогава е налице нарушаване на трудовата дисциплина по **чл. 187, т. 8** КТ, а ако е извършено виновно може да доведе и до налагане на дисциплинарно наказание. За уронване на доброто име на предприятието може да се наложи наказание забележка или предупреждение за уволнение, но не и дисциплинарно уволнение.

Контролният съвет реши:

1. Искането за попълване на представената декларация по образец, изразено в заповед № 07 от 04.01.2012 на Ректора на ТУС, е **незаконосъобразно**.

Решенията на органите за управление на ТУС (заповед № 07 от 04.01.2012 година), които са в противоречие със законите и действащите нормативни актове **са нищожни** (Преамбюл на Правилника за устройството и дейността на Техническият университет - София).

2. **Фирмена тайна, служебна тайна и подобни категории** може да има, ако Работодателят предварително е определил кои факти, сведения и обстоятелства, свързани с производствената, финансовата, пазарната и т.н. дейности на предприятието са такива, включително по някакъв начин да е въвел забрана за разгласяването им пред трети лица.

Такава категория може да бъде въведена чрез отделна заповед или с Правилника за вътрешния трудов ред. При това всеки от работниците/служителите следва да е предварително запознат с тях и с режима на боравене с подобна информация.

3. Един работник/служител **може да бъде наказан/уволнен дисциплинарно** при условията и по реда на КТ, а не по "декларирани", т.е. записани в някаква декларация обстоятелства и условия. Какви наказания, кой ги налага и при какви обстоятелства, урежда Кодексът на труда, а не Работодателят едностранно с декларация или по друг начин. Абсурдно е съгласието на работника/служителя да подпише или да не подпише една декларация да бъде меродавно с оглед на дисциплинарното му уволнение!

3. **Декларация се попълва**, т.е. работникът/служителят е длъжен да я попълва, само тогава, **когато това е разпоредено в нормативен акт**. Става дума за закон, указ или постановление на Министерския съвет.

Само в тези случаи се носи наказателна отговорност съгласно **чл. 313** от Наказателния кодекс **за потвърдена неистина** или **затаена истина в писмена декларация**.

В нито един текст от КТ не се съдържа изискване за попълване на декларация. В сега действащия Закон за защита на конкуренцията такова изискване също няма.

София, 23.01.2012 година

Председател на Контролния съвет: .....

(проф. д-р инж. Петър Динев)